

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد محترم رهبر انقلاب در بازدید از نمایشگاه توانمندی‌های صنعت خودروسازی این بازدید را حرکتی نمادین جهت تأکید بر اهمیت بخش صنعت در پیشرفت کشور خواندند و گفتند: یک توهم خطرناکی از قبل وجود داشت مبنی بر اینکه میان زندگی عقلانی و توسعه یافتگی با پایبندی به ارزشهای معنوی، اخلاقی و دینی تقابل و تضاد وجود دارد ولی جمهوری اسلامی ایران این توهم را باطل کرد. رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اینکه اسلام، دین معنویت و علم است، خاطرنشان کردند: ما می‌توانیم هم عقلانی و منطقی و همراه با پیشرفت زندگی کنیم و هم پایبند به ارزشهای اخلاقی و فرائض دینی باشیم. و فرمودند: صنعتگران و مدیران بخش صنعت باید نماد این حقیقت باشند. آنچه ما از سخنرانیها و کتابهایتان آموختیم آن است که اخذ تکنولوژی باید به نحوی باشد که فرد و یا جامعه را از عالم دینی اش خارج نکند. در این توصیه جنسی از تقابل و تضاد بین صنعتی شدن جوامع و زندگیها نهفته است. این در حالی است که رهبری در صحبت اخیرشان تصریح کردند که هیچ‌گونه تضاد و تقابلی را بین زندگی دینی و توسعه یافتگی- به همین معنای مصطلح- قائل نیستند. عنایت داشته باشید که آنچه از سیاق صحبت‌های آقا در این بخش برمی‌آید این است که این موضوع در ساحت اندیشه بیان شده و نه در ساحت مدیریت اجرایی چرا که ایشان در ضمن صحبت‌هایشان به زمینه‌های تاریخی و جامعه‌شناسی در ایجاد این گمان باطل اشاره کردند. می‌خواستم نظر حضرتعالی را در این باره جویا شوم البته خواهش می‌کنم در پاسخ، به این موضوع که ایشان در جایی فرموده اند که مدل پیشرفت ما با مدل پیشرفت غربی متمایز است اکتفا نکنید.

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیک السلام: ابتدا باید از نظر تئوریک جایگاه تکنولوژی روشن شود تا بفهمیم رهبر انقلاب از چه پایگاه فکری می‌خواهند جامعه‌ی امروزی را جلو ببرند تا عقب نیفتیم و متهم نشویم که دینداری با پیشرفت منافات دارد. تکنولوژی غربی خواسته یا ناخواسته کارش به تخریب طبیعت می‌کشد و نه تعامل با طبیعت. حساب کنید برای ساختن یک لاستیک ماشین چقدر کارخانه باید ساخته شود و چه اندازه سوخت‌های فسیلی باید مصرف گردد و بعد از آن هم که آن لاستیک دیگر قابل استفاده نبوده برگشت آن به چرخه‌ی طبیعت نزدیک به غیر ممکن است. حال بقیه‌ی موضوعاتی که در دل نظام تکنیکی غرب هست را به همین قیاس بررسی فرمایید. یک وقت از جایگاه تئوریک و نگاهی که از نظر فلسفی فرهنگ تکنولوژی دارد موضوع را بررسی می‌کنیم، سخن همان است که

منتقدین به تکنولوژی غربی می‌زنند که تکنولوژی غربی فرهنگ خود را به همراه دارد. ولی یک وقت در شرایط تاریخی خاصی قرار داریم که زندگی تکنیکی تمام اطراف ما را اشغال کرده و همه‌ی میل‌های ما را به خود جلب نموده، در این صورت رهبر و مدیر جامعه اگر بخواهد جامعه را جلو ببرد باید جامعه سوار تکنولوژی موجود شود و فرمان آن را در دست بگیرد تا آرام‌آرام به نوعی از تکنولوژی نظر نمود که به جای تخریب طبیعت، تعامل با طبیعت را مدّ نظر قرار دهد. بنده بر اساس محکّمات نظر رهبر انقلاب که می‌دانم مثل هر مسلمان حکیمی، طالب آن نوع تکنولوژی نیستند که طبیعت را تخریب کند و زندگی را از بستر طبیعی آن خارج کند، جایگاه سخنان ایشان را این‌طور می‌فهمم که در حال حاضر باید فرمان تکنولوژی را در دست گرفت ولی در نهایت باید از آن عبور کرد. موفق باشید